

Courtesy Vertaling

Onafhankelijk onderzoek naar de rapportageprocedure van het IPCC

Taakomschrijving

Achtergrond

Tegen het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw werd de wereldwijde opwarming van de aarde in brede kringen als probleem erkend. Dit bevorderde de vraag naar kennis en maatregelen bij regeringen, maatschappelijke organisaties, de VN en andere betrokken partijen. Als reactie op die vraag en conform resolutie 43/53 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 6 december 1988 werd in datzelfde jaar door het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) en de Wereld Meteorologische Organisatie (WMO) het Intergouvernementele Panel inzake Klimaatverandering (IPCC) opgericht, dat regeringen moest gaan voorzien van uitgebreide objectieve en actuele informatie over (de gevolgen van) klimaatverandering. Het IPCC had dus aanvankelijk als taak een uitvoerig rapport en aanbevelingen op te stellen omtrent de stand van de wetenschappelijke kennis over klimaatverandering, de maatschappelijke en economische gevolgen van klimaatverandering en mogelijke strategieën om hier mee om te gaan en componenten die in een eventueel internationaal klimaatverdrag opgenomen zouden kunnen worden.

Sinds zijn oprichting heeft het IPCC zich ontwikkeld tot een uniek wereldwijd beoordelingsproces dat is gestoeld op bijdragen van talloze topdeskundigen met uiteenlopende achtergronden en gezichtspunten, een robuuste trapsgewijze reviewprocedure en solide samenwerking tussen wetenschappers en overheden. De belangrijkste voortbrengselen van dit proces tot dusver zijn de uitvoerige rapporten over klimaatverandering die het IPCC in 1990, 1995, 2001 en 2007 heeft uitgebracht. Die rapporten bieden gezaghebbende informatie over belangrijke aspecten van het klimaat – zoals de natuurwetenschappelijke uitgangspunten, de gevolgen van klimaatverandering voor menselijke en natuurlijke systemen en de kwetsbaarheid van die systemen voor die veranderingen, en mogelijkheden om ons aan de gevolgen van klimaatverandering aan te

passen of om die gevolgen te beperken – welke informatie, zonder prescriptief te zijn, grote relevantie heeft voor de beleidsvorming.

Het IPCC bereidt zich inmiddels voor op de werkzaamheden voor zijn vijfde rapport. Volgens de gangbare IPCC-praktijk verricht het panel, dat ten minste eenmaal per jaar op het niveau van de regeringsvertegenwoordigers vergadert, aan het begin van iedere rapportagecyclus een review van zijn eigen structuur en bepaalt het in overleg wat de reikwijdte en de richtpunten moeten zijn van het volgende rapport. Over de structuur en hoofdlijnen van het vijfde rapport is in 2009 overeenstemming bereikt. Verder worden ook de uitgangspunten en procedures van het panel op gezette tijden aan een onderzoek onderworpen.

Gezien de betekenis van de IPCC-rapporten voor de wereldwijde en regionale beleidsvorming en teneinde het risico en de potentiële gevolgen van fouten bij het opstellen van die rapporten zoveel mogelijk te beperken, is het noodzakelijk de processen en procedures van het IPCC verder te versterken om zo de wetenschappelijke geloofwaardigheid van zijn bevindingen te kunnen blijven waarborgen. Halverwege februari 2010 heeft het IPCC-secretariaat de bij het IPCC aangesloten regeringen voorgesteld de IPCC-processen en procedures te laten toetsen. Dat voorstel werd door de milieuministers en regeringsdelegaties tijdens de 11de bijeenkomst van het Wereldwijde Milieuforum van UNEP op ministerieel niveau (Bali, 24 tot 26 februari 2010) gesteund.

De secretaris-generaal van de Verenigde Naties en de voorzitter van het IPCC zijn vervolgens tot de conclusie gekomen dat het wenselijk is het IPCC-proces en de rapportageprocedures door een onafhankelijke partij te laten onderzoeken. De oprichters van het IPCC, de Executive Director van UNEP en de secretaris-generaal van de WMO onderschrijven deze conclusie. Zij hebben gezamenlijk besloten deze taak toe te vertrouwen aan de InterAcademy Council (IAC), aangezien deze instelling de gezamenlijke expertise en ervaring vertegenwoordigt van alle nationale academies van wetenschappen wereldwijd. De IAC heeft aangegeven deze taak op zich te willen nemen.

Verwacht wordt dat de IAC via haar netwerken van nationale academies bekende deskundigen uit relevante wetenschapsgebieden zal weten aan te trekken voor het opstellen van een verslag met aanbevelingen voor mogelijke aanpassingen van de IPCC-procedures en eventuele overige acties en maatregelen. Op basis van die aanbevelingen kan het IPCC

toekomstige uitdagingen het hoofd bieden en de kwaliteit van zijn rapporten ook op de lange termijn waarborgen. In het onderzoek dienen alle werkgroepen van het IPCC en de Task Force aan de orde te komen, en moeten de specifieke uitdagingen geïntegreerd worden benaderd met multidisciplinaire bijdragen vanuit onder meer de natuurwetenschappen, de sociale wetenschappen en de economische wetenschappen.

Reikwijdte, doelstellingen en verwacht resultaat

De IAC houdt bij haar werkzaamheden rekening met de “beginselen die van toepassing zijn op IPCC-gerelateerde activiteiten”, inclusief de Bijlagen: Bijlage A “Procedures voor het opstellen, beoordelen, vaststellen, aannemen, goedkeuren en publiceren van de IPCC-rapporten” plus aanhangsels (hierna: “IPCC-procedures”), Bijlage B “Financiële procedures voor het IPCC” en Bijlage C “Reglement voor de verkiezing van de leden van het IPCC-bureau en eventuele Task Force-bureaus”. De IAC gaat ook onderzoek verrichten naar het beleid en de processen van het IPCC voor het toelaten van organisaties als waarnemer en naar andere relevante richtsnoeren. Verder dient de IAC overeenstemming te bereiken omtrent haar eigen huishoudelijk reglement en werkplan, die helder moeten aangeven hoe zij de doelstellingen van de review denkt te gaan realiseren, inclusief de modaliteiten voor eventuele consultatierondes.

De voorgestelde taakomschrijving voor het onderzoek is als volgt:

1. Toetsing van de IPCC-procedures voor het opstellen van rapporten, met aandacht voor onder meer:
 - Waarborging van en toezicht op de gegevenskwaliteit;
 - Richtsnoeren inzake de verschillende soorten literatuur die in aanmerking komen voor opname in de IPCC-rapporten, met bijzondere aandacht voor het gebruik van niet aan collegiale toetsing onderworpen documentatie;
 - Procedures voor de beoordeling van IPCC-materiaal door deskundigen en overheden;
 - Verwerking van het scala van wetenschappelijke opvattingen; en
 - Procedures voor het corrigeren van fouten die aan het licht komen nadat een rapport is goedgekeurd, vastgesteld en aangenomen.

2. Analyse van het algehele IPCC-proces, met inbegrip van de management- en administratieve functies binnen het IPCC en van de rol van UNEP en de WMO, het systeem van de Verenigde Naties en andere relevante betrokken partijen, teneinde de rapportagewerkzaamheden efficiënter te maken en ervoor te zorgen dat de IPCC-procedures consistent worden toegepast.
3. Analyse van toepasselijke communicatiestrategieën en van de interactie tussen het IPCC en de media, teneinde zeker te stellen dat het publiek op de hoogte blijft van de werkzaamheden van het IPCC.
4. Opstellen van een verslag van de hierboven genoemde consultaties, met inbegrip van:
 - De methodologie voor het opstellen van het rapport en de maatregelen die worden getroffen om de kwaliteit van de bevindingen te waarborgen;
 - Aanbevelingen voor wijziging van de IPCC-procedures;
 - Aanbevelingen voor versterking van het proces, de instellingen en de managementfuncties van het IPCC;
 - Eventuele overige aanbevelingen;
 - Hoofdpijnen van een plan voor de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen.

Algemene uitgangspunten voor de werkzaamheden

1. De IAC zal haar werkzaamheden onafhankelijk verrichten conform haar eigen procedures voor het uitvoeren van deskundigenonderzoek. Buiten het verstrekken van relevante informatie heeft het IPCC, de WMO noch UNEP enige toezichthoudende of controlerende bevoegdheid ten aanzien van het onderzoeksproces.
2. De gezamenlijke voorzitters van de IAC leggen het eindverslag voor aan het Bureau van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties en het IPCC-secretariaat, en verstrekken afschriften aan de Executive Director van UNEP en de secretaris-generaal van de WMO.

Ondersteuning van het onafhankelijk onderzoek

1. De deskundigen die een bijdrage leveren aan het onderzoek doen dat onbezoldigd.
2. UNEP en de WMO bieden op verzoek van de IAC de gezamenlijk overeengekomen technische, secretariële en financiële ondersteuning.

Planning van het onafhankelijk onderzoek

Aangezien de organisatorische voorbereidingen voor het vijfde rapport van het IPCC inmiddels zijn begonnen, is het van belang dat de IAC vaart maakt en haar verslag uiterlijk op 31 augustus 2010 indient, opdat er in oktober 2010 een document kan worden voorgelegd aan de 32ste vergadering van het IPCC. Tijdige indiening van het verslag is essentieel om regeringen de gelegenheid te bieden het nog voor de IPCC-bijeenkomst te bestuderen, zodat ze zich kunnen voorbereiden op de besluitvorming omtrent eventuele maatregelen. Zo kunnen de bevindingen van het onderzoek al in een vroeg stadium worden meegenomen in de vijfde rapportagecyclus van het IPCC.